

Bij de tijd

Beleidsplan Regionaal Archief Alkmaar 2014-2018

3^e concept , 11 februari 2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding, p. 5
2. Missie, visie en kernwaarden, p. 7
3. Regionaal Archief Alkmaar en zijn publiek, p. 9
4. Regionaal Archief Alkmaar en zijn overheidspartners, p. 19
5. Regionaal Archief Alkmaar achter de schermen, p. 25

1. Inleiding

Het Regionaal Archief Alkmaar staat op de drempel van een nieuwe fase. Jarenlang stond veel van ons werk in het teken van de verhuizing van de organisatie en de collectie. Die is nu achter de rug. Daarmee is er, zowel letterlijk als figuurlijk, ruimte ontstaan voor nieuwe plannen. Die verwoorden we in dit meerjarenbeleidsplan.

Het nieuwe depotgebouw van het Regionaal Archief Alkmaar heeft een glazen pui. Daarachter tikt de grote slinger van een onzichtbare klok de tijd weg. In verschillende opzichten symboliseert het aanzicht van het depot onze kijk op het functioneren van het Regionaal Archief. We zijn een open, publieksgerichte instelling, die op het standpunt staat dat delen vermenigvuldigen is. Daarom slechten we de grenzen tussen binnen en buiten en brengen we onze collectie naar de mensen toe.

De klok staat voor het verstrijken van de tijd en de rol van het archief bij het vasthouden van en betekenis geven aan het verleden. Maar evenzeer staat de slinger voor het feit dat het Regionaal Archief Alkmaar bij de tijd is. We zijn niet alleen van gisteren, maar ook van vandaag.

De slinger symboliseert ook onze dubbele opdracht en tweeledige doelgroep: enerzijds de dienstverlening aan burgers die hun geschiedenissen en de antwoorden op hun vragen bij ons terug kunnen vinden, anderzijds de dienstverlening aan de overheden waarvan wij, conform onze wettelijke opdracht, de archieven ‘in goede, geordende en toegankelijke staat’ bewaren. Het archief is een zelfstandige gemeentelijk samenwerkingsverband van 11 gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Graft-De Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen, Schermer. Op contractbasis verrichten wij ook diensten voor het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Om ervoor te zorgen dat de (digitale) archieven van al deze organisaties ook morgen en over 20 of 100 jaar nog beschikbaar zijn, vertrouwd en gebruikt kunnen worden, staan we hen terzijde als adviseur en toezichthouder bij de inrichting en het beheer van de moderne informatiehuishouding.

Aan ons de taak om te zorgen dat de klok blijft tikken. Dit beleidsplan beschrijft hoe we dat de komende jaren gaan doen.

In hoofdstuk 1 verwoorden we onze missie, visie en kernwaarden. Hoofdstuk 2 gaat over onze relatie met het publiek en de ontwikkelingen in de dienstverlening. In ons publieksbeleid maken we sterker dan voorheen onderscheid naar doelgroepen en wegen we zorgvuldig af welke producten, diensten en activiteiten het beste bij de verschillende groepen passen. In hoofdstuk 3 staan we stil bij de samenwerking met onze overheidspartners, de gemeenten die zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling. Omdat er bij de overheden onder invloed van de digitalisering zoveel verandert, gaan toezicht en advies de komende jaren veel van ons vergen. Hoofdstuk 4 ten slotte gaat in op alles wat achter de schermen nodig is om ervoor te zorgen dat we ons werk voor de schermen goed kunnen blijven doen: collectievorming, beheer, behoud en toegankelijkheid, communicatie, bedrijfsvoering, personeel en organisatie.

2. Missie, visie en kernwaarden

Missie

Het Regionaal Archief Alkmaar is een publieksgerichte erfgoedinstelling die het gebruik van zijn collecties mogelijk, makkelijk en aantrekkelijk maakt. Voor de aangesloten overheidsorganisaties is het Regionaal Archief een gezag- en belanghebbende partnerorganisatie op het gebied van de inrichting en het beheer van een betrouwbare en duurzame informatiehuishouding.

Visie

Onze collectie is niet van ons maar van iedereen. Die simpele constatering ligt aan de basis van de invulling die we geven aan onze erfgoedtaak. Onze collectie is van de huidige en toekomstige erfgenamen van de verhalen die vastliggen in de documentaire nalatenschappen van overheden, instellingen, bedrijven en personen. En zoals dat gaat met erfenissen: ook erfgenamen die niet weten dat ze rechten kunnen doen gelden, moeten in staat gesteld worden te delen in wat van hen is. Dat is onze maatschappelijke opdracht. Daarom voert het Regionaal Archief Alkmaar een zeer actief publieksbeleid, zowel online als offline. We investeren doorlopend in digitalisering en in digitale toegankelijkheid. Zo brengen we de collectie als het ware naar buiten.

Ook voor de overheden die bij ons zijn aangesloten geldt, dat ze niet alleen maar archiveren omdat dat voor hun eigen werk handig en nodig is. Overheidsorganisaties dienen de gemeenschap, worden gecontroleerd door die gemeenschap en leggen daaraan verantwoording af. Omwille van het goed functioneren van de democratie moeten overheidsarchieven dan ook in goede, geordende en toegankelijke staat verkeren, zoals wettelijk voorgeschreven. Het garanderen van de betrouwbaarheid en toegankelijkheid vanarchieven op de lange termijn wordt echter door de digitalisering steeds moeilijker. Digitale informatie is vluchtig. Als er niet goed voor gezorgd wordt, is het door veroudering van hard- of software of door onzorgvuldige opslag al snel niet meer te vinden, te lezen of te interpreteren. Overheidsorganisaties zelf en burgers nu en later kunnen daarvan de nadelige gevolgen ondervinden.

Het Regionaal Archief Alkmaar wil voor de aangesloten overheden een belang- en gezaghebbende partnerorganisatie zijn op het gebied van de inrichting en het beheer van een goed werkende, betrouwbare informatiehuishouding. Belanghebbend omdat wij, namens de burgers van nu en straks, staan voor het langetermijnbelang van overheidsinformatie.

Gezaghebbend omdat de gemeentearchivaris uit hoofde van de Archiefwet een toezichthoudende rol heeft en het Regionaal Archief beschikt over de juridische, archivistische en technische kennis die noodzakelijk is om verantwoorde beslissingen over langetermijnbewaring te kunnen nemen.

Het vinden van de juiste balans tussen de twee kanten van onze missie is de belangrijkste opgave voor de komende jaren. Dat impliceert meer inzet op de ondersteuning van onze overheidspartners en nog beter afgewogen keuzes in ons publieksbeleid.

Kernwaarden

Het Regionaal Archief Alkmaar is *coöperatief*. We zijn een gemeenschappelijke regeling, niet alleen in de juridische zin van het woord maar ook letterlijk. Via en met ons delen onze overheidspartners de zorg voor dearchieven die voor de geschiedenis van het verzorgingsgebied van belang zijn. Zij bundelen de krachten om daarvoor voorzieningen en diensten te realiseren die zij zich alleen niet kunnen veroorloven. Als archiefbeheerder delen wij met hen de verantwoordelijkheid voor de duurzame betrouwbaarheid van hunarchieven. Als het over digitalearchieven gaat, is dat een relatief nieuw en onontgonnen kennisgebied. Het Regionaal Archief is daarin geen koploper. Waar mogelijk tappen we daarom kennis af bij instellingen die verder zijn dan wij en zoeken we de samenwerking met instellingen die vanuit

een vergelijkbare positie als wij haalbare stappen proberen te zetten op weg naar digitale duurzaamheid.

Het Regionaal Archief Alkmaar is niet de enige partij die kennis en bronnen in huis heeft over de geschiedenis van het verzorgingsgebied. Historische verenigingen, lokale musea, openbare bibliotheken en archiefinstellingen zijn samen de hoeders en betekenisgevers van het erfgoed van de regio. Voor al deze organisaties geldt bovendien dat mensen en middelen krap bemeten zijn. Samenwerken moet dan ook de regel zijn; soleren de uitzondering.

Het Regionaal Archief Alkmaar is *inventief*. Wie niet sterk is, moet slim zijn. Het Regionaal Archief Alkmaar is een kleine instelling met een groot verzorgingsgebied. In vergelijking tot andere archiefinstellingen hebben we niet zoveel te besteden. We doen veel met weinig. We kijken goed naar wat anderen doen, laten geen kansen onbenut, durven te kiezen, te experimenteren en leren van zowel successen als mislukkingen.

Het Regionaal Archief Alkmaar is *proactief*. Archieven vormen nog steeds het meest onbekende onderdeel van het cultureel erfgoed. Als we achterover gaan leunen, komen er veel te weinig mensen op ons af. En dat terwijl we in principe over alles en iedereen verhalen en materialen in huis hebben. We wachten daarom niet tot mensen ons weten te vinden, maar gaan er steeds op uit om onze collectie naar buiten te brengen. Presentatie en educatie zijn de laatste jaren tot een kerntaak uitgegroeid. We haken in op actualiteiten, herdenkingen en wensen en behoeften van burgers en instellingen. Via onze website en verschillende sociale media zijn we constant zichtbaar, vindbaar en uitnodigend.

3. Regionaal Archief Alkmaar en zijn publiek

Het Regionaal Archief Alkmaar bedient een uitgestrekt verzorgingsgebied in het noordwesten van Noord-Holland. De huidige elf aangesloten gemeenten zijn de rechtsopvolgers van tientallen oudere gemeenten die op hun beurt vele steden, dorpen, gehuchten en buurtschappen omvatten. Een deel van het gebied heeft een lange bewoningsgeschiedenis die terug gaat tot ver voor de Romeinse tijd. Door droogmaking en bedijking van onder andere de Zijpe, de Schermeer en de Heerhugowaard ontstonden in de 16^e en 17^e eeuw veel nieuwe gemeenschappen. In de 19^e en 20^e eeuw gebeurde hetzelfde door de bedijking van de Anna Paulownapolder en de drooglegging van de Wieringermeer.

Alkmaar is, temidden van al die kleinere kernen in dat uitgestrekte en historisch veelvormige gebied, al eeuwenlang de grote stad. Die positie wordt weerspiegeld door de grote rol van de gemeente Alkmaar in de gemeenschappelijke regeling voor het Regionaal Archief. Van de circa 425.000 inwoners van het verzorgingsgebied van het archief, wonen er echter 'slechts' zo'n 95.000 in Alkmaar. Het is daarom cruciaal dat de publiekstaak van het Regionaal Archief Alkmaar ook in de regio gestalte krijgt. Daarbij ligt samenwerking met historische verenigingen en andere (erfgoed-)instellingen voor de hand. De openbare bibliotheken, hard op zoek naar nieuwe functies, worden steeds actiever op het gebied van het cultureel erfgoed. We werken ook graag met hen samen om via hun netwerk van vestigingen in de regio in contact te komen met het publiek. Op deze manier kunnen activiteiten van het Regionaal Archief doorwerken in het hele werkgebied.

Voor onze aangesloten gemeenten levert het Regionaal Archief Alkmaar met zijn proactieve publieksbeleid een belangrijke bijdrage aan het lokale culturele leven. Elke gemeenschap in dit deel van Noord-Holland heeft zijn eigen geschiedenis en karakter. Bestuurlijk zijn al deze gemeenschappen opgegaan in grotere verbanden, niet zelden tot verdriet van de bevolking. Door er samen met de historische verenigingen voor te zorgen dat het verleden van deze gemeenschappen levend blijft en gekend wordt, doet het Regionaal Archief recht aan de eigenheid van de vele kernen in zijn verzorgingsgebied.

Fysiek bezoek

De verhuizing van het Regionaal Archief naar hartje Alkmaar, op een goed bereikbare plek in de onmiddellijke nabijheid van andere erfgoedinstellingen, biedt veel perspectieven om de relatie met het publiek te verstevigen en het publieksbereik te vergroten. In 2011, het eerste jaar na de verhuizing, zagen we onze fysieke bezoekersaantallen flink stijgen. Hoewel die stijging inmiddels weer is afgevlakt, blijven de cijfers vrij stabiel op het niveau van circa 7.000 bezoekers per jaar aan tentoonstellingen, rondleidingen, educatieve activiteiten en de studiezaal. Dat willen we graag zo houden.

Doordat vrijwel alle (bijna 1200!) archieftoegangen al via de website doorzoekbaar zijn, kan elke geïnteresseerde vanuit huis bekijken wat het Regionaal Archief Alkmaar te bieden heeft en stukken voor inzage reserveren. In de periode van de verhuizing, toen de studiezaal en het depot een tijdlang op verschillende locaties gehuisvest waren, was het noodzakelijk om bezoekers vooraf stukken te laten reserveren. Nu is dat niet langer het geval. Niettemin stimuleren we bezoekers nog steeds om de stukken die zij willen inzien zoveel mogelijk van tevoren te reserveren. Zo kunnen we het studiezaalwerk beter plannen en doseren. Dat is geen overbodige luxe. Het studiezaalbezoek neemt onder invloed van de digitalisering weliswaar geleidelijk af, maar de arbeidsintensiteit van de studiezaaldienstverlening neemt gestaag toe. Ook dat is een bijeffect van de digitalisering. Mensen die nog naar ons toe komen, zijn beter voorbereid en doen deels andersoortig onderzoek dan voorheen. Per bezoeker worden meer en meer verschillende bronnen opgevraagd. Ook doordat steeds meer bezoekers archiefstukken

fotograferen om vervolgens thuis aan de hand van de foto's verder te gaan met hun onderzoek, neemt het aantal opgevraagde stukken per studiezaalbezoeker toe.

Het Regionaal Archief Alkmaar investeert veel in verbetering en uitbreiding van de digitale dienstverlening, maar hecht tegelijkertijd aan handhaving van ruime openingstijden voor de studiezaal. Gezien onze stabiele bezoekersaantallen en met het oog op onze visie op de relatie met het publiek, vinden we het belangrijk dat we laagdrempelig blijven, ook in de dienstverlening aan de Bergerweg. De avondopenstelling op dinsdag trekt niet veel bezoekers en is daarom toe aan heroverweging.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar ontvangt minimaal 7.000 bezoekers per jaar op de Bergerweg en bij activiteiten in de regio;
- o Regionaal Archief Alkmaar houdt de studiezaal gedurende minstens 32 uur per week open.

Digitaal bereik

Regionaal Archief Alkmaar is jaarlijks vele tienduizenden mensen digitaal van dienst via de eigen website en websites waaraan wij content leveren, zoals OneindigNoordHolland.nl en Wiewaswie.nl. Sinds de lancering van onze nieuwe website eind 2012 vertonen onze webstatistieken een onverklaarbaar grillig beeld. Daardoor beschikken wij niet over betrouwbare recente cijfers over het aantal digitale bezoekers. Wij spannen ons in voor herstel van betrouwbare webstatistieken in 2014 en streven naar jaarlijks minimaal 100.000 unieke bezoekers aan archiefalkmaar.nl.

Het aantal digitale bezoekers is niet de enige indicatie of we het online goed doen. Het is belangrijk om te zorgen dat bezoekers een tijdje op de website blijven, verschillende pagina's bezoeken en nog eens terugkomen. Op al die gebieden lijken we de laatste paar jaar een stijgende lijn te volgen, al zijn we ook hier wat onzeker door de tekortkomingen van de webstatistieken.

	Wat wil de
klant?	
"de informatiebehoefte wordt breder, d.w.z. de vraag naar andere informatie dan genealogische gegevens is verder toegenomen. Deze ontwikkelingen dragen ertoe bij, dat de klant/archiefbezoeker meer en meer afhankelijk is van (de breedte van) het informatieaanbod op de archiefwebsites. (...) Voeg hierbij het signaal dat klant kritischer wordt, in de zin dat men minder snel tevreden is als de zoektocht geen of een beperkt resultaat oplevert, en dan wordt duidelijk dat de uitdaging voor de archieven de komende jaren blijft liggen op het terrein van de digitalisering van het informatieaanbod (ruimer/breder, online goed doorzoekbaar). Daarbij zal moeten worden getracht in contact te komen met 'de onzichtbare klanten/bezoekers' om hun aandachtsgebieden, wensen en verwachtingen (beter) te leren kennen."	

Door de toenemende publieksvraag naar 24/7 beschikbaarheid van (digitale) historische bronnen en door de personele belasting die de studiezaaldienstverlening vergt, dringt de vraag zich op of het Regionaal Archief zou moeten overgaan tot digitaliseren op verzoek. Verschillende archiefinstellingen verlenen dergelijke diensten al, meestal tegen betaling (Stadsarchief Amsterdam), een enkele gratis (Haags Gemeentearchief). Gebruik makend van de ervaringen bij deze en andere collega-instellingen, wordt in 2014 een proef gestart met digitaliseren op verzoek. Op basis van de opgedane ervaringen zal dan besloten worden of het Regionaal Archief deze dienst structureel gaat aanbieden. Daarbij moet dan wel rekening gehouden worden dat dit een verschuiving van werkzaamheden met zich meebrengt: van dienstverlening in de studiezaal naar scanning en service online.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar beschikt vanaf 2014 weer over betrouwbare webstatistieken;
- o Regionaal Archief Alkmaar haalt met archiefalkmaar.nl minimaal 100.000 unieke bezoekers per jaar, een bezoekduur van gemiddeld 5 minuten per bezoek, gemiddeld 7 aangeklikte pagina's per bezoek en 30% terugkerende bezoekers;
- o Regionaal Archief Alkmaar voert in 2014-2015 een pilot digitaliseren op verzoek uit en formuleert op basis van de opgedane ervaringen beleid op dit punt.

Sociale media

Sociale media worden steeds belangrijker in de communicatie met het publiek. We zijn op dit gebied actief, nieuwsgierig en vooruitstrevend. De toegevoegde waarde van de sociale media ligt vooral in de interactiviteit en in de snelheid en het gemak waarmee informatie gedeeld wordt. Via Facebook, Twitter en andere platforms komen we echt in contact met het publiek. Onze volgers en likers reageren op onze posts, voorzien ons van informatie en meningen en stellen ons vragen. Ook zien we een sterke stijging van het aantal bezoekers aan archiefalkmaar.nl dat doorlinkt vanuit sociale media.

Dat alles geeft ons voldoende reden om op dit gebied actief te blijven en open te staan voor experimenten. Omdat deze media zo sterk in ontwikkeling zijn, is het weinig zinvol om onszelf harde targets te stellen wat betreft het bereik. In hoofdstuk 4 gaan we hier in het kader van ons communicatiebeleid verder op in en benoemen we de beoogde resultaten.

Klanttevredenheid

Onze klanten zijn zeer tevreden. In 2013 scoorde het Regionaal Archief Alkmaar in de Kwaliteitsmonitor Dienstverlening van de Branchevereniging BRAIN een 8,0. Daarmee scoorde onze dienstverlening net als in 2011 hoger dan het landelijk gemiddelde. Het is onze ambitie om de klanttevredenheid op een bovengemiddeld peil te houden.

Beoogd resultaat:

- o Regionaal Archief Alkmaar handhaaft de klanttevredenheid op een bovengemiddeld niveau.

Doelgroepenbeleid

Als we de bezoekersaantallen en de klanttevredenheid op peil willen houden en het digitale bereik gestaag willen vergroten, moeten we onze doelgroepen goed in beeld hebben en gerichte keuzes maken hoe we deze groepen optimaal kunnen bedienen.

Doel-groep	Kenmerken	Belang voor Regionaal Archief Alkmaar	Geschikte activiteiten, diensten en/of producten
Kijker	Licht cultuur-geïnteresseerd, geen gerichte vraag, niet gericht op zoek naar archief, binnen en (in mindere mate) buiten regio	Bekendheid archief en collecties vergroten, verleiden om zelf te zoeken, gebruik van/ levendige sfeer in het gebouw bevorderen	Rondleidingen, Twitter, Pinterest, Facebook, rubriek 'Ik was erbij' in Alkmaarsche Courant, tentoonstellingen
Vrager	Cultuurgeïnteresseerd, gerichte vraag of op idee daarvoor te brengen, vinden gaat boven zoeken, snel verveeld, binnen en (in mindere mate) buiten regio	Gebruik collecties bevorderen, enthousiasmeren, verleiden tot dieper en/of breder zoeken	alkmaaropdekaart.nl , archieffalkmaar.nl , met name beeldbank, bibliotheek, nieuwe publicaties en weetjes, lezingen, korte workshops
Zoeker	Historisch geïnteresseerd, met enigszins gerichte vragen, in voor zoeken en vinden, veel tijd en geduld, vaak lid van hist. vereniging, binnen en (in mindere mate) buiten regio	Gebruik collecties bevorderen, ook van minder vaak gebruikte onderdelen, kennis regionale geschiedenis vergroten, toegankelijkheid collecties verbeteren	Studiezaal, archieffalkmaar.nl , wiewaswie.nl , cursussen (stamboomonderzoek, oud schrift, onderzoek), crowdsourcing/ vrijwilligerswerk
Inter-med iair	Onderzoeksproufessional (journalist, historicus, publicist), veelal binnen de regio, publicerende amateurhistoricus	Eindproducten professionals bereiken groot publiek en hebben uitstralend effect op bekendheid archief en collecties.	Studiezaal, archieffalkmaar.nl , wiewaswie.nl , maatwerkdiensten
Educator	Docent, stadsgids, aanbieder/ ontwikkelaar van culturele/ educatieve vrijetijdsbesteding (volksuniversiteit, bibliotheek), overwegend binnen de regio	Bekendheid archief en collecties vergroten, belangstelling wekken om te zoeken, gebruik van/levendige sfeer in het gebouw bevorderen	Rondleiding, lezing, tentoonstelling, gerichte opdracht/korte workshop, studiezaal, archieffalkmaar.nl , maatwerk (activiteiten van derden i.s.m. RAA).
Ambte-na ar	Gerichte vragen t.b.v. beleidsvorming en/of uit juridisch oogpunt	Gebruik collecties bevorderen, nut en rendement voor aangesloten overheden vergroten	Studiezaal, archieffalkmaar.nl , dienstverlening op maat, digitaliseren op verzoek

De kijker: lokken en verleiden

De verhuizing van het Regionaal Archief naar een goed bereikbare zichtlocatie biedt volop mogelijkheden om nieuwe doelgroepen binnen te lokken die het archief niet of nauwelijks kennen. *Onbekend maakt onbemind* is een uitdrukking die op het archief zeker van toepassing is. Mensen realiseren zich niet wat een archief in huis heeft en wat daar allemaal mee te doen valt. Vaak is het een ontdekking dat je hier de geschiedenis letterlijk in handen kunt houden en dat

het archief informatie heeft over de geschiedenis van bijna alles en iedereen in de regio. Als mensen dat eenmaal weten, smaakt dat niet zelden naar meer.

Het is daarom allereerst zaak om steeds nieuwe mensen over de drempel te helpen en hun belangstelling te wekken. In de komende jaren blijven we daarom naast de introductiemiddagen regelmatig rondleidingen verzorgen. In het depot is met het oog daarop altijd een kleine uitstalling van bijzondere stukken te zien. Onze vaste tentoonstelling Regio op de Kaart toont een dwarsdoorsnede van de rijkdom van onze collecties en de verhalen die aan de hand daarvan te vertellen zijn.

Als blijkt dat er veel belangstelling is voor rondleidingen, overwegen we themarondleidingen te ontwikkelen, gekoppeld aan een actueel onderwerp, zoals de Eerste Wereldoorlog (2014), de fusie met de gemeenten Graft-De Rijk en Schermer (2015), nieuwe opgravingen, nieuwe tentoonstellingen van collega-erfgoedinstellingen in de regio of bijzondere aanwinsten van het archief. Ook kan worden gedacht aan rondleidingen op maat voor groepen uit het verenigingsleven.

Een en ander stelt nieuwe eisen aan communicatiebeleid, zie hoofdstuk 4. Uitgangspunt is dat deze activiteit kostendekkend wordt, het Regionaal Archief de rondleidingen coördineert en de uitvoering overlaat aan derden (freelancers, historische verenigingen).

Naast de mooie permanente tentoonstelling in ons pand aan de Bergerweg streven we er naar om geregeld een tentoonstelling met en over onze rijke collecties te maken, bijvoorbeeld in de historische informatiepunten. Daarnaast dragen we veelvuldig bij aan tentoonstellingen van derden.

Online bereiken we de kijkers het beste via sociale media zoals Facebook en Pinterest. Daar staan plaatjes, praatjes en weetjes die snel herkenbaar zijn voor iedereen uit Alkmaar en omgeving. Ook in het kader van Oneindig Noord-Holland ontwikkelt het Regionaal Archief Alkmaar laagdrempelige presentaties van bronnen en verhalen. Datzelfde geldt voor de wekelijkse rubriek *Ik was erbij* in het vertrouwde papieren medium de Alkmaarsche Courant.

Ik was erbij: herkenbare geschiedenis met een lach en een traan

Wie heeft nog in de hengel van 'Bul' van Es gehangen, op een tonnetje gezeten, in het Pesiebad gezwommen, de aapjes in de Alkmaarder Hout gezien of een patatje van Blauw gegeten? Waarom moest de ruilverkaveling plaatsvinden, de Schermervlotbrug verdwijnen en werden de koloniehuisen opgeheven? Wat is er met het station Noord-Scharwoude gebeurd en wat moesten die Noorse blokhuisen in Heiloo? Welke gekte speelde zich af op camping Bakkum? In de artikelenreeks *Ik was erbij* laat het Regionaal Archief Alkmaar wekelijks zien wat er te weten valt over de geschiedenis van stad en land.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar maakt een beschrijving van de standaardrondeleiding zodat deze door derden kan worden gegeven;
- o Regionaal Archief Alkmaar evalueert in 2015 het bereik en de waardering van de standaardrondeleiding en bepaalt op basis daarvan of er meer rondleidingen ontwikkeld worden;
- o Regionaal Archief Alkmaar werft enkele vrijwilligers/freelancers voor het verzorgen van rondleidingen;
- o Regionaal Archief Alkmaar streeft ernaar jaarlijks minimaal 200 personen te ontvangen voor een rondleiding;
- o Regionaal Archief Alkmaar blijft inzetten op de social media om bekendheid te geven aan de collectie en activiteiten;
- o Regionaal Archief Alkmaar werkt mee aan en neemt initiatieven voor laagdrempelige publicaties en activiteiten, zoals OneindigNoordHolland.nl en de wekelijkse rubriek *Ik was erbij* in de Alkmaarsche Courant.

De vrager: nieuwsgierig maken en zorgen voor snelle resultaten

De vrager is de doelgroep met veel potentie. Het Regionaal Archief Alkmaar wil zich de komende jaren inspannen om deze groep uit te breiden door de kijkers te verleiden zelf eens met een gerichte vraag aan de slag te gaan. Ook gaan we proberen om de vragers vaker terug te laten komen. Dat laatste betekent niet perse dat elke vrager een zoeker moet worden. Onze collectie is zo breed en biedt zoveel mogelijkheden dat vragers eindeloos in de breedte kunnen blijven grasduinen zonder ooit de diepte in te hoeven. Het gaat er ons om dat onze collectie gebruikt wordt door en betekenis krijgt voor zoveel mogelijk mensen.

De meeste vragers hebben een zetje nodig om zelf actief iets te gaan (onder)zoeken. Het is daarom de kunst om deze groep op ideeën te brengen. Met het oog daarop blijft het Regionaal Archief activiteiten programmeren en organiseren over de lokale en regionale geschiedenis of naar aanleiding van recente publicaties waaraan archiefonderzoek ten grondslag ligt. Samen met het Stedelijk Museum Alkmaar, de Historische Vereniging Alkmaar, de Bibliotheek Kennemerwaard, de Stichting Vrienden van de Grote Kerk en de gemeente Alkmaar organiseren we tweemaandelijks een Historisch Café, met lezingen en ontmoetingen rondom cultuurhistorische onderwerpen. Ook in de regio houden we in samenwerking met de historische verenigingen regelmatig lezingen om mensen bekend te maken met het archief en wat wij over hun woonplaats en hun geschiedenis in huis hebben. De historische verenigingen en de bibliotheken in de regio zijn daarbij onze natuurlijke partners. Net als voor de rondleidingen geldt, dat we hier de uitvoering deels overlaten aan derden.

De sociale media zijn ook voor de vragers effectieve en laagdrempelige kanalen om iets te zien en te weten te komen over de rijkdom van de collecties van het Regionaal Archief. Daarnaast is de geografische toegang die we gebruiken op www.alkmaaropdekaart.nl bij uitstek voor deze doelgroep geschikt om snel en makkelijk foto's, kaarten, krantenberichten en ander archiefmateriaal over hun eigen leefomgeving te vinden.

Hoewel niet elke vrager een zoeker hoeft te worden, wil het Regionaal Archief wel proberen om de groep van actieve onderzoekers uit te breiden. Daarom bieden we per jaar een 15-tal introductiemiddagen aan waarin mensen kunnen leren hoe ze snel leuke resultaten kunnen

boeken met het zoeken in veel geraadpleegde bronnen zoals de beeldbank en de krantencollectie.

Een bijzondere categorie vragers vormen de recht- en bewijszoekende burgers. De overheid bewaart archieven niet alleen voor de lol of de wetenschap, maar ook omdat archieven belangrijk zijn om op terug te kunnen vallen als er iets aangetoond of opgehelderd moet worden. Bouwvergunningen en bouwtekeningen zijn voorbeelden van bestanden die om die reden veelvuldig gebruikt worden. Het is in het belang van de burgers en van het archief zelf dat zulke bestanden optimaal digitaal doorzoekbaar en opvraagbaar zijn omwille van de kwaliteit en de efficiency van deze dienstverlening.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar programmeert en organiseert in samenwerking met historische verenigingen per jaar 6 lezingen verspreid over de regio met een totaal publieksbereik van 350 bezoekers;
- o Regionaal Archief Alkmaar (mede-)programmeert en organiseert in het kader van het Historisch Café jaarlijks een lezingencyclus in Alkmaar met een totaal publieksbereik van 350 bezoekers;
- o Regionaal Archief Alkmaar maakt voor alle aangesloten overheden minimaal de basisbronnen (archieven, beeldmateriaal, kranten en adresboeken) laagdrempelig geografisch toegankelijk via www.alkmaaropdekaart.nl. In 2014 sluiten we hier 3 gemeenten op aan. In 2015 en 2016 volgen de resterende gemeenten;
- o Regionaal Archief Alkmaar ontwikkelt en programmeert in samenwerking met historische verenigingen jaarlijks 15-tal introductiemiddagen en workshops voor in totaal circa 150 deelnemers.

De zoeker: naar een wederkerige relatie

Archiefinstellingen hebben van oudsher een bijzondere band met hun publiek. Heel anders dan museumbezoekers, die vooral consumptief zijn ingesteld en die iets komen 'halen', geldt met name voor de zoekers en de intermediairs onder onze bezoekers dat zij productief zijn en ook iets 'brengen'. Als zij onderzoek doen, gegevens combineren, moeilijk leesbare documenten overschrijven en hertalen en daaruit een verhaal destilleren, leveren zij daarmee toegevoegde waarde. Onderzoekers kunnen elkaar daarmee onderling verder helpen, maar met hun werk ook onze (kennis over de) collecties verrijken. De banden met deze doelgroepen willen we de komende jaren nog meer aanhalen.

Het Regionaal Archief Alkmaar gaat zich daarom ontwikkelen tot een 'historische werkplaats', waar mensen onderzoek doen, nieuwe vaardigheden leren, samenwerken, onderzoeksresultaten beschikbaar stellen, meehelpen met het toegankelijk maken van bronnen en met het vervaardigen van publieksproducten. Verschillende andere archiefinstellingen zijn al gestart om hun website om te vormen tot een interactief platform waar zich communities kunnen vormen rondom bepaalde onderwerpen of vormen van onderzoek. In 2014 gaan we onderzoeken wat dat publiek en instellingen oplevert. Daarnaast monitoren en analyseren we in hoeverre sociale media tegemoet komen aan de behoefte aan interactiviteit. Op basis daarvan nemen we gefundeerde beslissingen over het doorontwikkelen van onze website en/of het inzetten van andere platforms ten behoeve van de interactie met onderzoekers.

Het Regionaal Archief blijft daarnaast, afgestemd op de behoeften van onze groepen, offline cursussen en activiteiten organiseren om onderzoekers te helpen om nog beter gebruik te maken van de collecties en voorzieningen die het archief te bieden heeft. Zo bieden wij jaarlijks

de cursus 'regionale geschiedenis' aan, gericht op historisch geïnteresseerden (met name leden van historische verenigingen). Zij worden begeleid bij hun historisch onderzoek.

De relaties met de historische verenigingen in de regio zijn daarbij van onschatbare waarde. In ons uitgestrekte verzorgingsgebied zijn zij onmisbaar om de lokale en regionale geschiedenis tot in de verste uithoeken levend te houden en daarvoor nieuw publiek en nieuwe vrijwilligers te interesseren. Bovendien beheren deze verenigingen zelf ook belangrijke erfgoedcollecties die grote toegevoegde waarde hebben ten opzichte van de collectie van het Regionaal Archief, waarin het aandeel Alkmaar nog steeds onevenredig groot is. In de bibliotheken van Wieringerwerf, Den Helder (centrum) en Niedorp heeft het Regionaal Archief Alkmaar in samenwerking met de lokale historische verenigingen bijgedragen aan de inrichting van historische informatiepunten. Wij faciliteren de historische verenigingen bovendien met kennis en voorzieningen op het gebied van collectiebeheer; anderzijds verrijken zij onze collectie en content en leveren zij ons kennis en menskracht voor de ontsluiting van onze collecties.

Het verbeteren van de doorzoekbaarheid is werk dat nooit af komt. Al eerder investeerden we in invoermodules waarmee externe partijen op afstand kunnen helpen met het invoeren van gegevens om bronnen nader toegankelijk te maken. Zo kunnen we, met behulp van bezoekers, historische verenigingen, vrijwilligers en andere erfgoedinstellingen, telkens nieuwe bronnen op een dieper niveau online ontsluiten. Ook voor onervaren onderzoekers en ondiepe gravers wordt het zo steeds makkelijker om onderzoek te doen en daarbij daadwerkelijke resultaten te boeken. Een betere manier om klanten te binden is er niet.

De klantvraag wordt leidend in onze keuzes ten aanzien van digitalisering. Dat sluit goed aan bij onze ambitie om wederkerige relaties met ons publiek op te bouwen en draagt in hoge mate bij aan het uitbouwen van onze functie als regionaal historisch centrum. We starten met de eerder genoemde pilot 'digitaliseren op verzoek' en geven prioriteit aan de digitalisering van publicaties en/of collecties van de historische verenigingen. Op deze manier helpen we de verenigingen bij het digitaliseren van hun eigen materiaal en stellen vervolgens onze fysieke en digitale infrastructuur beschikbaar om de originelen veilig op te slaan en de digitale reproducties online beschikbaar te stellen. Geld is hierbij de beperkende factor: budget voor digitalisering is er de komende jaren maar mondjesmaat. We onderzoeken of er voor digitalisering van lokale bronnen wellicht kleinschalige crowdfunding mogelijk is.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om de interactie met en tussen onderzoekers te vergroten en neemt op basis daarvan in 2015 een beslissing over de doorontwikkeling van de website;
- o Regionaal Archief Alkmaar ontwikkelt en programmeert jaarlijks 3 cursussen voor circa 75 mensen die hun onderzoeksvaardigheden willen vergroten;
- o Regionaal Archief Alkmaar vergroot de toegankelijkheid van notariële repertoria, bevolkingsregisters, doop-, trouw- en begraafboeken en bestuursnotulen van de aangesloten gemeenten en hun rechtsvoorgangers met behulp van de inzet van onderzoekers/vrijwilligers (*crowdsourcing*);
- o Regionaal Archief Alkmaar stemt keuzes en mogelijkheden ten aanzien van digitalisering af met de historische verenigingen in de regio en stelt de digitale bestanden beschikbaar aan de verenigingen en aan het brede publiek.

De intermediair: meer mogelijk maken

De investeringen in digitale toegankelijkheid van inventarissen en bronnen vergemakkelijken en versnellen het werk van de professionele onderzoekers. Deze groep bedienen wij daarom het beste als we doorgaan op de weg van digitalisering en verfijnen van de toegangen.

Publicaties van professionals kunnen onbekende of ondergewaardeerde bronnen onder de aandacht van de diepgravers brengen en daardoor nieuwe vragen genereren. Daarom is het de moeite waard om te investeren in de relatie met intermediairs die gebruik maken van onze collecties, zodat we kunnen anticiperen op wat zij nodig hebben en op wat ze met hun publicaties teweeg kunnen brengen. In het kader hiervan kan ook de samenwerking worden geplaatst met partijen als de historische verenigingen, de Stichting Alkmaars Historische Publicaties en het Westfries Genootschap. Het Regionaal Archief stimuleert het tot stand komen van publicaties over de geschiedenis van de regio waarbij gebruik gemaakt wordt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief.

Apps en andere digitale toepassingen van data vormen een nieuw soort 'publicatie' waarvoor in toenemende mate (open) data van archiefinstellingen worden gebruikt. De potentie in termen van (laagdrempelig) publieksbereik is groot. Het Regionaal Archief Alkmaar heeft op het gebied van open data nog geen beleid geformuleerd. Wel zijn de gegevens uit onze online beschikbare inventarissen als open data beschikbaar. Het Regionaal Archief realiseert zich dat het beschikbaar stellen van gegevens als open data in het verlengde ligt van beschikbaarstelling en dat culturele instellingen door veranderingen in de Europese wetgeving binnenkort onder de Europese Hergebruikrichtlijn voor data komen te vallen. Volgens deze richtlijn dienen archiefinstellingen te zorgen dat data die hergebruikt mogen worden ook daadwerkelijk hergebruikt kunnen worden. Kiezen voor open data kan innovatie stimuleren, de positie van instellingen tegenover (te) machtige softwareleveranciers versterken en meer *traffic* genereren. Risico's en onzekerheden zijn er echter ook, bijvoorbeeld ten aanzien van het auteursrecht dat op bronnen kan liggen of de kwaliteit van toepassingen die met open data door derden worden gemaakt en waar het archief wellicht op wordt aangesproken of aangekeken. De komende periode buigt het Regionaal Archief zich over de voor- en nadelen, de mogelijkheden en de grenzen van open data.

De bibliotheken in de regio zijn in zekere zin ook intermediairs. Zij hebben een belangrijke functie als doorverwijzer van historisch geïnteresseerde bezoekers. Met het oog daarop is het belangrijk dat zij weten wat wij doen en hebben. Het Regionaal Archief streeft er bovendien naar om boeken uit de eigen rijke regionaal-historische collectie uit te lenen aan de burgers in de regio.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar brengt zijn relaties met intermediairs in kaart en bevraagt hen over hun onderzoeksplannen en de behoeften aan producten en diensten die daarmee verband houden;
- o Regionaal Archief Alkmaar formuleert beleid ten aanzien van open data;
- o Regionaal Archief Alkmaar organiseert in 2014 een bijeenkomst voor de intermediairs in de openbare bibliotheken;
- o Regionaal Archief Alkmaar gaat zijn boekencollectie beter benutten door het stimuleren van het uitlenen van boeken aan burgers in de regio.

De educator: aansluiten bij leerlijnen en leerbehoeften

Archiefonderzoek is niet voor iedere liefhebber van geschiedenis en erfgoed weggelegd. Het is een bezigheid die tijd en doorzettingsvermogen vergt en waarvoor bepaalde kennis en vaardigheden nodig zijn. Ons educatiebeleid is erop gericht om zowel een binnen- als een buitenschools publiek kennis te laten maken met archiefonderzoek en hen de daarvoor benodigde kennis en vaardigheden bij te brengen. Het Regionaal Archief Alkmaar heeft een goed verzorgd onderwijsprogramma, waar veel scholen op af komen. Via CultuurPrimair, de cultuurroute voor het basisonderwijs, ontvangen we jaarlijks gemiddeld 800 leerlingen van Alkmaarse basisscholen in de studiezaal van het Regionaal Archief. Voor leerlingen van basisscholen buiten Alkmaar is het geschiedenisproject 'Vroeger in je dorp....' ontwikkeld. Hier gaan leerlingen aan de slag met hun eigen omgevings- en familiegeschiedenis. Voor het voortgezet onderwijs (VMBO en HAVO/VWO) zijn onderwijspakketten omgevingsgeschiedenis samengesteld. Aan de hand hiervan doen leerlingen kennis op, leren ze, onderzoeksvaardigheden en komen zij in aanraking met authentieke, historische bronnen. In samenwerking met de VO-scholen voeren we thematisch projecten uit en stellen we leerlingen in de gelegenheid, individueel onderzoek te doen en bij ons profielwerkstuk te maken. Voor de buitenschoolse doelgroepen, met name voor de vragers en (beginnende) zoekers hebben we een gelaagd cursusprogramma, opgebouwd uit een introductiemiddag, een verdiepingsworkshop en meerdaagse cursussen genealogie, oud schrift en regionale geschiedenis. Dit bieden we zowel in Alkmaar als in de regio aan. Dat alleen is echter niet genoeg. Ook in ons educatiebeleid moeten we vraaggerichter gaan werken om effectief te kunnen blijven. We zijn structureel in gesprek met de scholen, leerkrachten, de Cultuurcompagnie en de historische verenigingen met de bedoeling aansluiting te krijgen en te houden bij de leerlijnen in het onderwijs en bij de behoeften van cultuurhistorisch geïnteresseerde volwassenen.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar handhaaft zijn aanbod voor binnenschoolse educatie en past dat in samenspraak met scholen en docenten aan de behoeften van het onderwijs;
- o Regionaal Archief Alkmaar ontvangt jaarlijks 800 leerlingen uit het basisonderwijs en 250 leerlingen uit het voortgezet onderwijs;
- o Regionaal Archief Alkmaar handhaaft zijn aanbod voor buitenschoolse educatie en past dat waar nodig aan op de doelgroepen van de vragers en de zoekers.

De ambtenaar

Ambtenaren van de aangesloten gemeenten weten het archief meestal wel te vinden als ze echt iets moeten weten over beleid uit het verleden of over juridische kwesties met lange wortels. Als archiefvormers zijn de overheden eigenaar van een groot deel van de collectie. Bovendien financieren de aangesloten overheden samen het Regionaal Archief als voorziening voor overheid en burgers. Daarom is ons er veel aan gelegen deze doelgroep optimaal te bedienen. Dat doen we al door onze goede digitale zoekmogelijkheden, ruime openingstijden en klantgerichte houding. Maar we zijn ook steeds bezig om ons op dit vlak te verbeteren. De snel voortschrijdende digitalisering bij onze gemeenten doet bij hen nieuwe behoeften ontstaan waarin wij graag willen voorzien. In de geplande pilot met digitaliseren op verzoek willen we ons in eerste instantie speciaal richten op bouwdoSSIERS. Dat zijn bestanden waar de ambtelijke doelgroep regelmatig gebruik van maakt en die bovendien veelvuldig door burgers worden geraadpleegd.

Beoogd resultaat:

- o Regionaal Archief Alkmaar richt in 2014 in samenspraak met de aangesloten gemeenten een pilot in voor het digitaliseren op verzoek van bouwdoSSIers.

4. Regionaal Archief Alkmaar en zijn overheidspartners

Ontwikkelingen bij en behoeften van gemeentelijke partners

Hoe belangrijk de cultuurhistorische taken van het archief ook zijn voor de lokale gemeenschappen; voor de aangesloten overheden is het Regionaal Archief vooral van belang om mee te denken over en mee te helpen aan de borging van de duurzame betrouwbaarheid en toegankelijkheid van de actuele en toekomstige overheidsinformatie. In de informatiehuishoudingen van onze overheidspartners verandert veel en in rap tempo. Ons verzorgingsgebied kent gemeenten die veel en soms wijd verspreide kernen moeten bedienen. 'De gemeente' wordt dan al snel een abstractie, die gehegeld wordt omdat 'ze zo ver weg zitten' en je er als burger de weg niet weet. Heldere en betrouwbare digitale informatievoorziening en vlekkeloos en klantvriendelijk verlopende digitale dienstverlening zijn in die situaties cruciaal. Veel gemeenten hebben daarom al fors geïnvesteerd in de digitalisering van hun werk- en klantprocessen. Zij sluiten daarmee aan op landelijke ontwikkelingen zoals het Nationaal Programma e-Overheid (eNUP) en op nieuwe regelgeving zoals de WABO.

Schagen digitaal

"De digitale informatievoorziening wordt verbeterd zodat burgers en bedrijven de antwoorden op veel meer vragen zelf kunnen vinden. Ook de digitale dienstverlening wordt uitgebreid. Door producten waarvoor geen wettelijke verschijningsplicht geldt, digitaal te kunnen aanvragen, wordt de dienstverlening toegankelijker en sneller."

Ook archieven worden daardoor in toenemende mate digitaal. Dat stelt onze overheden voor nieuwe vragen. Want digitale informatie is kwetsbaar. Informatie die op verouderde dragers staat, zoals de ouderwetse floppydisks, is daarmee zo goed als vernietigd. Informatie die met verouderde software is vervaardigd waarop geen conversie is toegepast, is nauwelijks nog benaderbaar. Informatiebestanden waarvoor geen duidelijke autorisaties golden, kunnen makkelijk gemanipuleerd zijn en zijn daardoor niet betrouwbaar. Informatie zonder metagegevens die de context van ontstaan en gebruik vastleggen, is betekenisloos. Digitale informatie vergt, kort gezegd, vanaf het moment van ontstaan proactief en zorgvuldig beheer, om de betrouwbaarheid en toegankelijkheid ervan te kunnen borgen, ook op lange termijn. Veel gemeenten beseffen dat nog onvoldoende en beschikken niet over de kennis die nodig is om het beheer adequaat in te richten. Dat brengt risico's met zich mee voor hun eigen bedrijfsvoering, voor de verantwoording aan burger en volksvertegenwoordiging, voor de bewijsvoering in juridische kwesties en uiteindelijk ook voor het erfgoed van latere generaties. Als informatiebeheerder voor de lange termijn is het Regionaal Archief Alkmaar zich terdege bewust van deze problematiek en stellen wij de nodige kennis beschikbaar om onze overheidspartners te helpen daar praktische oplossingen voor te vinden.

Gemeenten in de informatiesamenleving

Tijdens de 'College Tours' die de VNG in het najaar van 2013 organiseerde als opmaat naar de raadsverkiezingen en de daarop volgende collegeonderhandelingen, ging het veelvuldig over de informatiesamenleving: "Niemand die twijfelde aan het belang van informatievoorziening. (...) Betrouwbare informatie moet tijdig beschikbaar zijn voor inwoners en bedrijven, voor de processen van de gemeente en voor de maatschappelijke partners waar de gemeente, in ketenverband, mee samenwerkt. De toegang tot informatie moet veilig zijn geregeld, met inachtneming van de privacy van de inwoners. Zo is informatievoorziening belangrijk voor alle beleidsportefeuilles. (...) Er moet een duidelijke politieke en bestuurlijke verantwoordelijkheid voor worden genomen. (...) Er is betere informatie nodig om de uitvoering van het collegeprogramma voor de raad inzichtelijk te maken en te verantwoorden."

Toezicht: zwaardere taak vraagt meer capaciteit

Het Regionaal Archief Alkmaar bemoeit zich niet vrijblijvend met de gemeentelijke informatiehuishoudingen. Uit hoofde van de Archiefwet 1995 heeft de gemeentearchivaris de taak om toezicht te houden op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten voor zover die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Het Regionaal Archief heeft daarom de beschikking over archiefinspecteurs die met regelmaat inspecties uitvoeren bij alle aangesloten overheden, inclusief de gemeenschappelijke regelingen waarbij zij zijn aangesloten. Naar aanleiding van calamiteiten en ernstige tekortkomingen voeren de inspecteurs ook incidentinspecties uit. Het Regionaal Archief Alkmaar is aangesloten bij de Branchevereniging Archiefinstellingen in Nederland (BRAIN) en werkt in dat verband samen met andere archiefinspecteurs voortdurend aan de ontwikkeling en vernieuwing van het instrumentarium van het archieftoezicht.

De formatie voor toezicht is al jaren te krap bemeten. Voor ons uitgebreide verzorgingsgebied, dat momenteel in totaal maar liefst 18 inspectiepunten kent, hebben we in de vaste formatie de beschikking over 1 fte. Dat is sowieso te krap om al het werk op een goede manier te kunnen doen, maar ook kwetsbaar en onvoldoende om bij te blijven en deskundig te kunnen opereren. De invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht per 1 januari 2013 maakt deze krapte nog nijpender. Door deze wet is het interbestuurlijk toezicht van de provincie op de gemeentelijke archieven meer op afstand komen te staan, in de veronderstelling dat gemeenten zelf de volle verantwoordelijkheid nemen voor langdurig betrouwbare en toegankelijke overheidsinformatie. De rol van de gemeentearchivaris als interne toezichthouder is daardoor belangrijker en zwaarder geworden. Vraagstukken rondom digitalisering van de overheid, zoals de kwestie van vervanging van analoge archiefbescheiden door digitale reproducties, leveren bovendien veel vragen op. Ook de gemeentelijke herindelingen en de oprichting van diverse gemeentelijke samenwerkingsverbanden in het werkgebied leiden de komende jaren tot extra behoefte aan begeleiding vanuit de gemeentelijke archiefinspectie. Aan de andere kant leiden deze ontwikkelingen op termijn tot een vermindering van het aantal inspectiepunten en een afname van de intensiteit van sommige inspecties.

Al met al is de bestaande capaciteit voor deze taken voor de komende periode onvoldoende. Daarom verdubbelen we deze tot 2 fte. Hiermee zal voor de komende beleidsperiode niet alleen de toezichtsfunctie voldoende bezet zijn, maar kan er ook formatie ingezet worden voor adviestaken (zie hierna onder het kopje *Advies*).

Vooralsnog kan deze verruiming uit incidentele middelen worden gefinancierd. In de looptijd van dit beleidsplan zal duidelijk moeten worden of de toezichtsfunctie deze capaciteit blijft vergen. Als dat zo is zullen we moeten zorgen voor de structurele financiering van de benodigde extra capaciteit.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar voert iedere 4 jaar een integrale inspectie uit bij alle inspectiepunten in het verzorgingsgebied (dat wil zeggen: bij alle aangesloten overheden en de bijbehorende gemeenschappelijke regelingen);
- o Regionaal Archief Alkmaar voert de komende 4 jaar bij alle inspectiepunten in het verzorgingsgebied een facetinspectie uit naar het digitaal archiefbeheer;
- o Regionaal Archief Alkmaar voert indien en waar nodig incidentinspecties en vervolgininspecties uit;
- o Regionaal Archief Alkmaar maakt voor 2018 een nieuwe capaciteitsberekening voor de toezichtsfunctie en zoekt daarvoor financiële dekking.

Advies: samen de dynamiek het hoofd bieden

Toezicht veronderstelt een vaste en alomvattende set van regels en normen waaraan de informatiehuishouding van de overheden moet voldoen. Regels en normen zijn er: die liggen vast in de Archiefwet 1995 en aanverwante regelgeving, in de besluiten Informatiebeheer en de Archiefverordeningen van de gemeenten, in NEN-normen en andere breed geaccepteerde normenkaders. Maar vast en alomvattend zijn ze niet. Daarvoor is de dynamiek in het veld van ICT en informatiemanagement te groot. De wereld verandert waar we bijstaan. Soms moeten we vandaag al een antwoord hebben op een vraag die we gisteren nog niet kenden. Daarom zetten we onze archiefinspecteurs niet alleen meer in als toezichthouders, maar in toenemende mate als adviseurs. Advisering wordt steeds belangrijker. Daarom legt het Regionaal Archief Alkmaar in de relatie met de aangesloten gemeenten de nadruk op partnerschap. Samen banen we ons een veilige weg door het steeds veranderende informatielandschap. Twee ambities staan de komende jaren centraal in het advieswerk van de archiefinspecteurs van het Regionaal Archief Alkmaar: de KPI's en het e-depot.

Om gemeenten te doordringen van hun verantwoordelijkheid voor en het belang van de kwaliteit van de informatie die zij produceren en vastleggen, heeft de VNG in samenspraak met de archiefbranche Kritische Prestatie Indicatoren (KPI) geformuleerd aan de hand waarvan de staat van de informatiehuishouding in kaart gebracht kan worden. De KPI-rapportages zijn voor de archivaris een goed startpunt om zijn rol als intern toezichthouder vorm te geven. Het invullen van de KPI's is de verantwoordelijkheid van de bij het Regionaal Archief Alkmaar aangesloten overheden. Het Regionaal Archief heeft er wel belang bij dat zij dit instrument goed en consequent gaan hanteren. Daarom geven onze archiefinspecteurs in 2014-2015 veel voorlichting over en ondersteuning bij de toepassing van de KPI's. Tegelijk passen we onze toezichtsaanpak aan op het werken aan de hand van de KPI-rapportages van de gemeenten. Als het gaat over het borgen van de betrouwbaarheid en toegankelijkheid van overheidsinformatie op lange termijn, is het toverwoord 'e-depot': het geheel van organisatie, beleid, processen en procedures, financieel beheer, personeel, databeheer, databeveiliging en aanwezige hard- en software, dat duurzaam beheren en raadplegen van te bewaren digitale archiefbescheiden mogelijk maakt. Archivarissen zijn zich geruime tijd bewust van het feit dat een e-depot nodig is om digitale informatie duurzaam te kunnen bewaren. Hoe zo'n complex van voorzieningen eruit zou moeten zien, begint echter pas de laatste jaren duidelijk te worden. Het zijn vooral de grote overheidsorganisaties die ver zijn in de kennisontwikkeling en de

realisatie van voorzieningen op dit gebied. Het Nationaal Archief, de Justitiële Informatiedienst, de gemeente Rotterdam en de gemeente Amsterdam zijn pioniers. In het kader van het door OCW gefinancierde innovatieprogramma Archief 2020 zullen dergelijke voorzieningen de komende jaren voor steeds meer overheden beschikbaar moeten komen. Alleen zo is de ambitie van dit kabinet om in 2017 een digitale overheid te bewerkstelligen op een verantwoorde manier te realiseren.

e-Depot: de missing link

“De overheid werkt in alle bestuurslagen al in belangrijke mate digitaal en heeft zich tot een e-Overheid ontwikkeld. Onder het motto *eenmalige opslag en meervoudig gebruik* wordt gestreefd naar betere uitwisselbaarheid en toegankelijkheid van informatie, en betere samenwerking tussen overheidsorganisaties onderling en tussen overheid en burgers. De voordelen zijn evident: digitalisering laat de overheid efficiënter en effectiever werken. Voor een samenhangende en effectieve e-Overheid is het noodzakelijk om een aantal basisvoorzieningen eenmalig te ontwikkelen en te implementeren. Dat bespaart geld, schept mogelijkheden om bedrijfsvoering te koppelen en het bevordert standaardisatie. In het kader van het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid (NUP) werken daarom alle overheidslagen al samen om een twintigtal basisvoorzieningen die deel uitmaken van een basisinfrastructuur te ontwikkelen. Het gaat daarbij onder andere om voorzieningen als elektronische toegang tot de overheid, basisregistraties en elektronische informatieuitwisseling. *Duurzame digitale toegankelijkheid* maakt nog geen onderdeel uit van een gezamenlijk overheidsprogramma, maar is wel een noodzakelijke – en tot dusverre nog ontbrekende – component in de totale informatieketen.”

Het Regionaal Archief Alkmaar volgt al deze ontwikkelingen op de voet, maar kan en wil niet wachten tot de mogelijkheid zich aandient om aan te sluiten op het e-depot van grotere en/of samenwerkende overheden. Het is niet verantwoord om nu al zo verregaand digitaal te werken en niets te doen aan het borgen van de betrouwbaarheid en toegankelijkheid van digitale overheidsinformatie op langere termijn.

Met de kennis en instrumenten die in de archiefbranche nu al beschikbaar zijn gaat het Regionaal Archief Alkmaar de aangesloten overheden adviseren hoe zij het beheer van de informatiehuishouding zo in kunnen richten, dat aansluiting op e-depotvoorzieningen snel en verantwoord gerealiseerd kan worden zodra dergelijke voorzieningen binnen de overheid of op de markt beschikbaar komen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om goede afspraken over het toevoegen van metagegevens aan digitale informatie, over het in kaart brengen van de aanwezige digitale informatiebestanden en de waarde daarvan en om de bewustwording van risico's die zich voordoen in werkprocessen en die eisen stellen aan het informatiemanagement.

Verschillende collega-instellingen in vergelijkbare situaties – middelgrote diensten met een krappe bezetting en een groot aantal overheidspartners in een uitgestrekt verzorgingsgebied – blijken ook voor deze praktische aanpak te voelen. Het Regionaal Archief Alkmaar ontwikkelt daarom samen met het Waterlands Archief (Purmerend) en het Streekarchief Midden-Holland (Gouda) een eigen aanpak om overheden en archiefinstellingen stapsgewijs voor te bereiden op beslissingen ten aanzien van een e-depot. We maken een *business case* die aangeeft welke kosten en baten het digitaal archiveren met zich mee brengt, stellen een set van *eisen* op we moeten stellen aan de techniek van een e-depot en beschrijven de *organisatorische en juridische consequenties* van het werken met een e-depot. We evalueren al onze ervaringen en proefnemingen en trekken daar de juiste lessen uit. Eindresultaat moet zijn dat het Regionaal Archief Alkmaar voor 2018 de beschikking heeft over een e-depot en de overheidspartners in de gelegenheid zijn daarop aan te sluiten.

E-depotvoorzieningen zijn niet alleen voor onze partners, maar ook voor onszelf van belang. Uiteindelijk is het immers het Regionaal Archief dat archieven ‘tot in de eeuwigheid’ beschikbaar moet kunnen stellen aan burger en bestuur. Digitale overbrenging en digitaal beheer brengen voor onze organisatie en werkprocessen ongetwijfeld veel veranderingen met zich mee. In deze beleidsplanperiode werken we uit wat deze ontwikkeling voor ons gaat betekenen en hoe we ons daar het beste op kunnen voorbereiden. Ook zullen we ons moeten beraden op de vraag of onze gedigitaliseerde bestanden die ook in originele (papieren) vorm nog aanwezig zijn in het e-depot moeten worden opgenomen, of dat we voor die bestanden met een ander, wellicht lichter beheerregime kunnen volstaan.

- o Regionaal Archief Alkmaar licht in 2014 de aangesloten overheden voor over het werken met de KPI's en begeleidt hen in 2014 en 2015 bij het opstellen van hun eerste KPI-rapportage;
- o Regionaal Archief Alkmaar ontwikkelt een aanpak voor integrale inspecties op basis van de KPI's en past deze vanaf 2016 toe;
- o Regionaal Archief Alkmaar heeft in 2018 de beschikking over een e-depot.

Relatiebeheer: laten zien wat je waard bent

Het Regionaal Archief Alkmaar is een deskundige en gezaghebbende partner van de aangesloten overheden. Toch zijn die zich niet voldoende bewust van de potentiële waarde van dit partnerschap voor hun eigen organisatie en de lokale gemeenschap. Het archief is voor veel overheden letterlijk en figuurlijk ‘ver weg’. Met het oog op het lokale draagvlak voor het Regionaal Archief en de gewenste invloed van de archivaris op het informatiebeleid en de informatiehuishouding van de aangesloten overheden is actief relatiebeheer dan ook van groot belang. We nodigen lokale bestuurders, raadsleden en ambtenaren op gezette tijden uit voor een bezoek aan het archief en brengen aanwinsten, publicaties en ‘ontdekkingen’ consequent onder de aandacht van de betreffende gemeente(n).

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar en zijn producten en diensten zijn bekend onder bestuurders, raadsleden en ambtenaren van de aangesloten gemeenten.
- o Regionaal Archief Alkmaar ontvangt minstens eens per 4 jaar een delegatie van iedere aangesloten gemeente voor een werkbezoek.

5. Regionaal Archief Alkmaar achter de schermen

Collectievorming: gaten dichten en innoveren

Regionaal Archief Alkmaar heeft enerzijds te maken met een autonome groei van de collectie door de wettelijk verplichte overbrenging van overheidsarchieven en anderzijds met gerichte verwerving van nieuwe collectieonderdelen.

Autonome groei

Onze overheidspartners brengen hun te bewaren overheidsarchieven van 20 jaar en ouder over naar het depot in Alkmaar. We overleggen met hen over de planning van overbrengingen en monitoren nauwlettend de staat waarin de archieven verkeren en de mate waarin ze toegankelijk zijn. We verwachten dat gemeenten door de voortschrijdende digitalisering behoefte krijgen aan vervroegde overbrenging van papieren archieven. Daar staan we ook voor open, want met de ingebruikneming van het nieuwe depot hebben we ruimte genoeg. Omdat overbrenging in principe ook openbaarheid impliceert, vergt vervroegde overbrenging extra alertheid op gevoelige informatie en privacyaspecten. Indien nodig moeten delen tijdelijk uitgesloten worden van openbaarheid.

Het is te verwachten dat veel gemeenten de komende jaren hun bouwvergunningen overbrengen. Daarvoor zijn verschillende scenario's denkbaar: gemeenten digitaliseren het complete bestand zelf voordat het naar Alkmaar komt, gemeenten brengen de papieren dossiers over en maken gebruik van de pilot digitaliseren op verzoek of gemeenten verwijzen klanten door naar het Regionaal Archief Alkmaar voor inzage in de papieren dossiers. Hoe dan ook zal dit leiden tot meer werkdruk. Om deze dienstverlening zo goed mogelijk te laten verlopen, zullen hierover in 2014 afspraken worden gemaakt met de gemeenten.

Digitale archiefvorming betekent ook digitale overbrenging. Zolang het Regionaal Archief Alkmaar niet beschikt over e-depotvoorzieningen, kunnen we nog geen digitale archieven in beheer nemen. Wel zullen we, zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven, gemeenten adviseren over de manier waarop ze al bij de vorming van hun digitale bestanden rekening kunnen en moeten houden met langdurige bewaring en de uiteindelijke overgang van bestanden naar een e-depotomgeving.

Beoogd resultaat:

- o Regionaal Archief Alkmaar maakt afspraken met de aangesloten gemeenten over de (vervroegde) overbrenging van hun archieven en besteedt daarbij in het bijzonder aandacht aan de overbrenging van en dienstverlening rond bouwdoosiers.

Gerichte verwerving

Om onze maatschappelijke rol als regionaal historisch centrum te kunnen vervullen, kunnen we niet volstaan met het binnenhalen van louter overheidsinformatie. Al sinds jaar en dag verwerft het Regionaal Archief Alkmaar ook particuliere archieven, historisch beeldmateriaal en publicaties uit en over het verzorgingsgebied. Dat blijven we ook consequent doen.

In de afgelopen periode stond het acquisitiebeleid in het teken van de regio. We constateerden dat Alkmaarse particuliere archiefvormers goed vertegenwoordigd waren in de collectie, maar dat we maar weinig in huis hadden van de verenigingen, bedrijven, kerken en personen die van belang zijn geweest voor de geschiedenis van de vele andere kernen in ons gebied. De inhaalslag die we hebben ingezet om die gaten te dichten, zetten we de komende jaren voort.

Daarbij leggen we de volgende accenten:

- beeldmateriaal uit en over de regio;
- archieven van religieuze en levensbeschouwelijke instellingen uit het hele verzorgingsgebied;
- archieven van verenigingen en organisaties van migrantengemeenschappen in het verzorgingsgebied;
- particuliere archieven uit die gemeenten waarvan we vrijwel alleen overheidsarchieven in huis hebben. Daarbij gaat het met name om gemeenten in de Kop van Noord-Holland en westelijk West-Friesland, die pas later aangesloten zijn bij het Regionaal Archief Alkmaar.

Acquisitie valt of staat met relatiebeheer. Daarbij zijn de historische verenigingen van groot belang. Immers, de contacten op lokaal niveau zijn veelal beter belegd bij de historische verenigingen dan bij het Regionaal Archief Alkmaar. Alleen al de grootte en uitgestrektheid van het werkgebied maakt de samenwerking op dit gebied noodzakelijk.

Uitgangspunten bij de verwerving van particuliere archieven zijn, dat we daarbij nauw samenwerken met de historische verenigingen in de regio, dat we kritisch zijn op de waarde (representativiteit, volledigheid en uniciteit) van de archieven in kwestie, dat eigenaren zelf een bijdrage leveren aan het toegankelijk maken en dat we verworven archieven binnen twee jaar na verwerving goed verzorgd en beschreven moeten hebben. We geven voorlichting aan de archiefvormers waarmee we in contact staan over de manier waarop ze hun erfgoed het beste kunnen beheren. Daarbij zullen we vooral aandacht besteden aan digitale bestanden, die ook particuliere archiefvormers voor veel vragen en problemen stellen.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar werkt samen met de historische verenigingen aan het opbouwen van relaties met particuliere eigenaren en archiefvormers die voor de regio belangrijke archieven bezitten en/of vormen;
- o Regionaal Archief Alkmaar verwerft particuliere archieven die complementair zijn aan de huidige collecties en die, mede door inzet van de eigenaren, binnen afzienbare tijd toegankelijk zijn te maken;

Innovatie

Ook op het gebied van collectievorming is er sprake van interessante innovaties die het Regionaal Archief Alkmaar op de voet volgt.

Archief Eemland in Amersfoort ontwikkelt momenteel de website *Het Bewaren Waard*; een landelijk concept waar andere archieven in Nederland bij aan kunnen haken. Particuliere archiefvormers kunnen hier persoonlijke herinneringen, verhalen, foto's en documenten uploaden en daarover onderling met elkaar communiceren. Zo wordt 'Het Bewaren Waard' een soort historisch Facebook. Dat is niet alleen een nieuwe vorm van publieksbereik, maar het is ook een manier om particulier archiefmateriaal veilig te stellen. Als dit nieuwe concept enige tijd operationeel is en er duidelijkheid is over kosten en baten, zal het Regionaal Archief beslissen of het lonend is om daarbij aan te sluiten.

Binnen het innovatieprogramma Archief 2020 organiseert het Streekarchief Midden-Holland in Gouda de komende jaren een 'kennisatelier' (een praktische leeromgeving) over collectievorming en acquisitie, aansluitend bij de nieuwe methodiek voor waardering en selectie die door het Nationaal Archief wordt ontwikkeld. Regionaal Archief Alkmaar sluit daar zo mogelijk bij aan.

Beoogd resultaat:

- o Regionaal Archief Alkmaar is op de hoogte van en betrokken bij innovaties op het gebied van collectievorming en beoordeelt deze op geschiktheid voor toepassing in de eigen instelling.

Beheer, behoud en toegankelijkheid: alles onder controle

Verhuizen leidt, ook bij een archiefinstelling, tot opruimen en ordenen. In aanloop naar de verhuizing van onze collecties naar de Bergerweg zijn vrijwel alle collectieonderdelen voor zover nodig opnieuw verpakt. En omdat alles toch door onze handen ging, hebben we gelijk ook van alle nog niet ontsloten archieven basale toegangen gemaakt. Werkachterstanden op het gebied van beheer, behoud en toegankelijkheid zijn er dus nauwelijks. Nu is het de kunst om dat zo te houden. Daarom stellen we eisen aan de verwerving van nieuwe collectieonderdelen (zie boven).

Wel verdient de chartercollectie de nodige aandacht. De berging van deze stukken, veelal van perkament, met zegels van was of lood en van een aanzienlijke ouderdom, voldoet niet meer aan de hedendaagse eisen. Ook zijn er charters en/of zegels bij die gerestaureerd moeten worden om ze te behouden en voor verder verval te behoeden.

Beoogde resultaten:

- o De werkvoorraad beheer, behoud en toegankelijkheid bedraagt hooguit 200 strekkende meter (op een bestand van 7,5 km is dit <3%);
- o Regionaal Archief Alkmaar stelt in 2014 collectiebehoudsplan op dat voorziet in een plan van aanpak voor de restauratie en berging van de charters en voert dat voor 2018 uit.

Communicatie: zichtbaarheid en goede relaties, online èn in real life

Net als voor dienstverlening geldt ook voor presentatie dat de digitale media steeds belangrijker worden om het publiek te bereiken. Het Regionaal Archief Alkmaar is daarom zeer actief op sociale media. We zijn present op vrijwel alle bekende platforms: Twitter, Facebook, Pinterest, Google+, Flickr en YouTube. Met name foto's en filmmateriaal lenen zich goed om via deze kanalen onder de aandacht van nieuwe doelgroepen te brengen. We zien een duidelijke stijging van het aantal volgers en van de doorstroom van sociale media naar onze website. In 2013 kwam 5% van de bezoekers via sociale media op onze site terecht; een jaar eerder was dat nog geen 1%. Doordat we per bericht kunnen volgen wat de respons van volgers is, krijgen we door het gebruik van sociale media meer inzicht in de behoeften van met name de vluchtige doelgroepen van de vragers en de zoekers.

Het domein van de sociale media is nog jong en ontwikkelt zich onstuimig maar onvoorspelbaar. Het enkele jaren geleden nog zo populaire Hyves is ontmanteld; Facebook heeft te lijden onder de opkomst van Instagram; YouTube en Twitter verheugen zich vooralsnog in een groeiende populariteit. Het Regionaal Archief Alkmaar is overtuigd van de waarde van sociale media om een deel van de collectie onder de mensen te brengen en blijft hier daarom in investeren. De onvoorspelbaarheid van de ontwikkelingen op dit gebied nopen wel tot het voortdurend monitoren van de opbrengsten in relatie tot de (tijds)investeringen. We zetten nieuwe platforms in als onze doelgroepen zich daar (lijken te) bevinden. Bestaande platforms die niet meer voldoen, stoten we af. We streven over de hele linie naar een continue stijging van volgers en naar intensivering van de interactie op alle gebruikte platforms in de komende jaren. Het Regionaal Archief wil op dit gebied een koploper in de archiefbranche blijven.

Ook fysieke presentatie blijft belangrijk. Hoewel ons gebouw makkelijk te vinden en te bereiken is en de slinger voor het raam van ons depot een mooie blikvanger is, laat de herkenbaarheid

van het gebouw nog te wensen over. Het is belangrijk dat van buitenaf te zien is dat hierbinnen de geschiedenis leeft en beleefd kan worden. Daarom gaan we op korte termijn passende raamdecoraties aanbrengen.

Communicatie gaat over relaties. Over de manier waarop we de relaties met onze publieksgroepen en de aangesloten overheden willen vormgeven, vermelden de hoofdstukken 2 en 3 al het nodige. Onze Vriendenstichting is een stabiel gezelschap dat het archief een warm hart toedraagt. We houden de relaties met onze Vrienden gezond door hen uit te nodigen voor evenementen en jaarlijks een speciale activiteit voor hen te organiseren. Ook zullen er met regelmaat bijeenkomsten gehouden worden voor de historische verenigingen en andere erfgoedinstellingen in ons werkgebied.

Onze relatie met de VVV, Gilde Alkmaar en de stichting Promotie Alkmaar en de Alkmaarse erfgoedinstellingen verdient aandacht. Deze partijen zijn van belang om de activiteiten (m.n. de rondleidingen) voor vragers en zoekers onder de aandacht van het publiek te brengen. Tot dusver zijn we voor dit aspect bij deze partijen echter onvoldoende bekend. Daarom organiseren we in 2014 een speciale bijeenkomst met rondleiding voor deze partijen.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar maakt in het kader van zijn doelgroepenbeleid innovatief en effectief gebruik van sociale media bereikt daarmee een gestaag groeiende groep mensen;
- o Regionaal Archief Alkmaar geeft het gebouw een duidelijker uitstraling;
- o Regionaal Archief Alkmaar organiseert minimaal 1 activiteit per jaar voor de Vriendenstichting en handhaaft het ledental op 300 leden;
- o Regionaal Archief Alkmaar informeert de medewerkers van de VVV, het Gilde Alkmaar, de stichting Promotie Alkmaar en andere erfgoedinstellingen over de mogelijkheid voor rondleidingen in het archief.
- o Regionaal Archief Alkmaar organiseert minimaal een keer per jaar een bijeenkomst voor de besturen van historische verenigingen en andere erfgoedinstellingen.

Bedrijfsvoering: de juiste voorwaarden scheppen

Met het oog op de digitale dienstverlening, de behoefte van studiezaalbezoekers aan stabiele Wi-Fi, de te verwachten aanwas van digitale archieven in onze collectie en het naderende e-depot, is het cruciaal dat de kwaliteit van de ICT-voorzieningen en -facilitering goed is. De werkzaamheden op het gebied voor kantoorautomatisering zijn grotendeels uitbesteed aan een automatiseringsbedrijf.

Ons nieuwe gebouw is eigendom van de gemeente, die ook beheer en onderhoud verzorgt. Voor ons is het de komende periode zaak om goed te volgen of ons nieuwe onderkomen geen problemen oplevert wat betreft depotklimaat en energiekosten. Dat laatste is ondanks de vele energiebesparende maatregelen tijdens de bouw een grote kostenpost die nog enigszins onvoorspelbaar is. Vinger aan de pols houden en tijdig reageren op onverwachte ontwikkelingen is het devies.

Het nieuwe depot is 'op de groei' gebouwd. Van de 18 kilometer plankruimte hebben we er zelf ruim 8 in gebruik. Met het Stadsarchief Amsterdam hebben we langjarige afspraken voor de verhuur van 2,5 kilometer. Dat levert geld op dat we goed kunnen gebruiken. Voor de resterende ruimte gaan we actief huurders zoeken, om te beginnen in de archiefbranche zelf. Geld is immers schaars deze komende periode. Ons budget gaat grotendeels op aan personeel

en gebouwkosten. Het activiteitenbudget is eigenlijk te krap om te kunnen meebewegen met ontwikkelingen en kansen die zich voordoen en biedt ook te weinig ruimte om nieuwe taken zoals de voorbereidingen op aansluiting op e-depotvoorzieningen goed op te kunnen pakken. Mogelijkheden om te bezuinigen zijn uitgeput. Het is vanuit die optiek noodzakelijk om de vrije ruimte in het depot zo snel mogelijk te verhuren.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar heeft een stabiele en kwalitatief goede ICT-infrastructuur; er is niet meer dan 10 uur per jaar uitval van voorzieningen als e-mail, netwerk en hardware;
- o Regionaal Archief Alkmaar houdt het verbruik en de kosten van energie van het nieuwe depotgebouw binnen de daarvoor opgestelde ramingen;
- o Regionaal Archief Alkmaar genereert extra inkomsten voor activiteiten door verhuur van beschikbare depotruimte.

Personeel en organisatie

Het Regionaal Archief Alkmaar is een compacte en platte organisatie. De huidige structuur voldoet op dit moment, maar zal op termijn wellicht aangepast moeten worden. De nieuwe uitdagingen waarvoor we staan vragen deels om extra capaciteit en nieuwe deskundigheden en vaardigheden. Kennis van digitale ontwikkelingen en de impact daarvan op informatiedienstverlening en communicatieve vaardigheden staan daarbij centraal. De formatie voor toezicht en advies wordt uitgebreid met 1 fte, zie hoofdstuk 3 onder 'toezicht'.

De huidige personeelssamenstelling is zodanig dat er door natuurlijk verloop de komende jaren geleidelijk plaatsen vrij komen voor nieuwe mensen. Iedere nieuwe medewerker wordt aangenomen op een generiek functieprofiel en moet breed inzetbaar zijn. Dat geeft de organisatie de nodige flexibiliteit. Aansluitend bij de kernwaarden van onze organisatie, vragen we van onze medewerkers inventiviteit en een coöperatieve en proactieve opstelling. Kwaliteit staat bij ons hoog in het vaandel. Branchevereniging BRAIN helpt haar leden bij de implementatie van kwaliteitszorginstrumenten. Het Regionaal Archief maakt de komende periode gebruik van die mogelijkheden om een continue verbetercyclus op gang te brengen en te houden.

Beoogde resultaten:

- o Regionaal Archief Alkmaar heeft deskundige en toekomstbestendige medewerkers die breed inzetbaar zijn.
- o Regionaal Archief Alkmaar heeft een formatie die kwalitatief en kwantitatief voldoende is toegerust voor het goed uitvoeren van de (wettelijke) taken.
- o Regionaal Archief Alkmaar voert op basis van kwaliteitsmetingen en zelfevaluatie voortdurend verbeteringen door in de organisatie, processen en verantwoording.